ŠVOBODA · СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY · УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 217. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 13, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го ЛИСТОПАДА 1993. Ч. 217. РІК С.

Л. КРАВЧУК ПРОПОНУЄ ПЛЯН ПОДОЛАННЯ КРИЗИ

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 11-го листопада, на сесії Верховної Ради України Президент Леонід Кравчук виступив з доповіддю про невідкладні заходи для подолання гіперінфляції та виходу з кризи. Для цього, на думку Президента України, в 1994 році треба зняти всі перепони на шляху до швидкої приватизації малих і середніх підприємств.

Л. Кравчук запропонував цілий пакет законопроєктів, для виконання яких необхідно: досягти відповідних домовлень між Урядом, профспілками і виробниками; надати тимчасові надзвичайні уповноваження Президентові в сфері економіки з правом прийняття законодавчих актів; створити надзірну раду, звітну Президентові, для координації дій Уряду і Національного Банку України; створити постійну міжвідомчу групу для координації та оперативної підготови нормативних документів.

Щодо свого указу про випуск цінних товарових зобов'язань національних ресурсів, Президент пояснив, що хоче досягти дві мети: стабілізації української грошової одиниці та ґарантування закордонних інвестицій. За словами Президента, його указ і документи, долучені до нього, пройшли серйозну експертизу на міжнародному рівні і готувалися впродовж цілого року. В указі про випуск товарових зобов'язань національні ресурси оцінені в 10 більйонів долярів ЗСА. Випущено 400 зобов'язань вартістю в 25 міл. дол. кожна.

На думку Віктора Пинзеника, західні інвестори не купуватимуть ці зобов'язання через недосконалі закони щодо захисту інвестицій. В положенні про цінні папери сказано, що продаватиме їх не держава в особі Міністерства Фінансів, а спеціяльно уповноважена особа. Яка саме — не сказано. Але якщо ця особа продовж п'ятьох років не зможе повернути взяті під заклад гроші, то ґарантує їх повернення українська держава, ресурси якої та особа дала під заклад. Крім того, ресурси і майно, здані під заклад на п'ять років, не підлягають приватизації, бо як можна приватизувати майно, віддане під заклад? — запитують опоненти. Отже приватизація буде зупинена на п'ять років.

Постійна депутатська комісія з економічних реформ твердить, що цим указом Президент порушив три статті теперішньої конституції і 17 законів України, отже парлямент має всі підстави накласти вето на згадані документи.

Звинувачують Л. Кравчука і в тому, що він „надто дешево оцінив Україну". В поширеній аґентством „Рух-прес" інформації є пересторога народного депутата, який просив не називати його прізвища, що гроші від продажу зобов'язань можуть піти на сплату боргів удержавленої мафії в особі Ліги Підприємців з чужоземним капіталом і Фонду розвитку зовнішньоекономічної діяльности при Міністерстві Зовнішньоекономічних зв'язків, які вже випустили цінних паперів на суму понад два біл. дол. На думку депутата, пише далі „Рух-прес", президентським указом не передбачений механізм використання грошей з продажу цінних паперів, тож не виключено, що ними „платитимуть за векселі, які роздавала мафія". Тобто, фактично розплачуватиметься народ.

Заступник голови правління Національного Банку України Олександер Кирєєв в інтерв'ю для газети „Незавісімость" сказав, що український купоно-карбованець падатиме в ціні й надалі через постійні емісії і до кінця року один долар коштуватиме не менше 90,000 карбованців. На валютній біржі він коштуватиме ще дорожче. Багато в чому до цього причинився фіксований курс валют щодо українського карбованця, введений, як тепер з'ясувалося, на пропозицію Юхима Звягільського, який шукав способи для сплати боргу Росії. Це не допомогло з боргами, натомість дуже збільшило витрати державного бюджету. В кулуарах Міністерства Фінансів поширилося, що перевищення бюджетних витрат над доходами є не один трильйон, як твердять керівні кола, а 14 трильйонів і що 60 відсотків витрат пішло не на соціяльний захист, а на латання економічних дірок, тобто на намагання штучно стримувати ціни на м'ясо, молоко, хліб, цукор тощо.

У Пармі відкрили будинок для старших

Парма, Огайо (С. Кікта). — Дев'ять священиків з Епархії св. Йосафата і 30 запрошених представників були учасниками в середу, 3-го листопада, відкриття нового будинку для старших віком громадян ім. Шевченка у Пармі — Шевченко Менор". Цю триповерхову будівлю з 63 мешканнями збудовано впродовж останніх 12-ох місяців на частині лісу, відкупленого від Чину Єзуїтів, що отримала нову адресу: 5620 24—та вулиця захід.

Потреба такої будівлі в цьому районі була очевидна і вичікувана громадянами, яких тепер зголосилося на мешкання трикратно більше, ніж є мешкань. Давніші старання корпорації „Полтава" не увінчалися успіхом в уряді у Вашінґтоні, а вдалося це Епархії.

Офіційне перебрання від Уряду і відкриття будівлі провів її спонзор, Владика Роберт Москаль, а після нього промовляли ще: архітект будівлі інж. Зоріян Городиський, керівник бюра житлових справ у Клівленді Енґел, посадник Майкл Ріст та Іванна Шкарупа, яка дарувала від Союзу Українок Америки бюст Тараса Шевченка, виконаного Володимиром Свириденком. Майстром церемонії був о. шамбелян Юрій Еплярд, голова такого ж Дому ім. Митрополита Шептицького у Піттсбурзі.

Посвячення цієї тримільйонової будівлі відбудеться 5-го грудня.

ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ УНС

Рочестер, Н. Й. — Товариство „Запорозька Січ", 367-ий Відділ УНС в Рочестері запрошує членів взяти участь у святкуванні 80-літнього ювілею в неділю, 21-го листопада ц.р. Служба Божа в наміренні членів відправиться в год. 11:30 рано в церкві св. Йосафата. Святочний обід відбудеться о год. 1:30 в їдальні школи св. Йосафата. Членів проситься голоситися до Петра Дюби — тел. 621-5230, І. Олексина — тел. 260-8218, М. Федорківа — тел. 227-6405 і О. Джуса — тел. 467-3096.

VI КОНҐРЕС СКВУ ПРОХОДИВ ПІД ЗНАКОМ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

Д-р Дмитро Ціпивник з дружиною після вибору на президента СКУ.
(Світлив Я. Кулинич)

Торонто (О. Кузьмович). — Бути чи не бути дальше Світовому Конґресові Вільних Українців було, здається, ключовим питанням, яке не сходило зі сторінок української преси перед початком VI Конґресу, а відтак на самому конґресі, що розпочався у вівторок, 2-го листопада, і закінчився маніфестацією в неділю, 7-го листопада.

Не зважаючи на певні застереження і створення Української Всесвітньої Координаційної Ради в Україні літом цього року, більшість делеґатів та доповідачів VI Конґресу, включно з гостями з України, була за тим, що СКВУ повинен залишитися як централя українських організацій поза межами України, і так сталося за вимінком зміни назви на Світовий Конґрес Українців, як подано вже у змінах статуту.

Залишилися також у системі СКУ усі численні комісії, що були досі активні, і усі вони в числі 13і надалі мають продовжувати свою працю та відбули свої окремі з'їзди і панелі впродовж перших чотирьох днів конґресу. Саме наради цих поодиноких комісій і організацій, які відбувалися в різних місцях готелю та в різний час, але часто і зазублювалися, спричинили свого роду хаос і фізичну неможливість слідкувати за працями чи рішеннями тих поодиноких організацій. Звітування із пророблено праці за останніх п'ять років від V Конґресу проходило в дні 4-го листопада, а об'ємистий друкований звіт Секретаріяту СКВУ вміщає багато із тих звітів, хоча деякі комісії подали їх щойно в часі конґресу. Саме цей факт, що делеґати не могли познайомитися із усім матеріялом, причинився до схвалення резолюції, якою вимагається зложення звітів на два місяці перед конґресом.

Праці поодиноких комісій, які проходили так незалежно від себе, викликали також конечність в останній хвилині доповняти звітування резолюційною комісією, у висліді чого до ориґінальних 38 резолюцій, поставлених і прийнятих делеґатами, треба було ще додати 32 резолюції, що за малими виїмками вплинули від поодиноких комісій чи організацій.

Розпорошення делеґатів по комісіях чи окремих нарадах причинилися також до того, що часто пленарні наради відбувалися у дуже неповному складі учасників.

Перша пленарна сесія конґресу відбулася увечорі, 3-го листопада. Вона розпочалася святочним внесенням прапорів, відспіванням гимнів. Словом президента СКВУ Юрія Шимка, молитвою і хвилиною мовчанки в шану жертв Великого Голоду 1932—33 років і померлих членів Секретаріяту. Вибір конґресової Президії і покликання Почесної Президії і привіти заповнили дальшу частину програми.

Привіти від Українських Церков зложили Митрополит УКЦ Максим Германюк, Владика єпископ Василь Федак від УПЦ і Владика Паїсій від УАПЦ. Від Українського Євангелицько-Баптиського Об'єднання вітав Конґрес пастор Дмитро Марійчук.

Привіт від Президента України Леоніда Кравчука і подяку членам СКВУ за їхню працю для України зложив віцепрем'єр Микола Жулинський, а дотеперішній амбасадор України в Канаді Левко Лук'яненко у своєму слові, що був рівночасно прощальним на цьому терені перед виїздом в Україну, говорив про важливість підготови виборів до Верховної Ради в Україні, а тут про ідею продовження українських родів в діяспорі, як нову ціль СКВУ. Голова УВКРади Іван Драч підкреслив конечність єдности демократичного бльоку та піддав ідею створення музею українського голокосту.

У дальшому покликано до привітів голів українських центральних репрезентацій — Олега Романіва, голову КУК; Оксану Бризгун-Соколик, голову СФУЖО; Аскольда Лозинського, голову УККА; Уляну Дячук, голову УАКР; Омеляна Коваля, голову КОГЦУ; Петра Кіщука, голову Союзу Українців Великої Британії; Йосифа Диля, голову Об'єднання Українців Великої Британії; Володимира Косика від Української громади Франції; Василя Михальчука — Український Центральний Громадський Комітет Франції; д-ра Юрія Рейта, Голову Об'єднання Українців у Польщі; Степана Ткачука, голову Об'єднання Українців Румунії; Павла Наказа, представника українців у Бразилії; Михайла Василика, голову Української Громади в Арґентині; Михайла Моравського від Союзу Українських Організацій Австралії; і Лідію Рейчинець від Об'єднання Українців у Чеській Республіці.

Крім привітів представників українських центральних організацій, обраний предсідник VI Конґресу д-р Юліян Куляс представив голів усіх українських центральних організацій, які не складали усних привітів, як також почесних гостей, серед яких були дружини представників України; представниця Союзу Українців Закарпаття д-р Оксана Ганич; посадник міста Пру-

(Закінчення на стор. 3)

КЕРІВНІ ОРГАНИ СКУ

285 уповажнених до голосування делеґатів VI Конґресу СКВУ обрали новий провід Світового Конґресу Українців, який очолив д-р Дмитро Ціпивник. У окремому голосуванні на президента було 136 голосів, за Д. Ціпивника, 121 за Ярославом Скрипником, шість голосів уневажнено, а 22 делеґати не голосували. Після резиґнації Я. Скрипника в користь Д. Ціпивника учасники конґресу обрали повний склад керівних органів СКУ.

ПРЕЗИДІЯ

Президент — д-р Дмитро Ціпивник.

1.	Митрополит Михаїл Бздель	Українська Католицька Церква	Канада
2.	Митрополит Стефан Сулик	Українська Католицька Церква	ЗСА
3.	Митрополит Василь Федак	Українська Православна Церква	Канада
4.	Владика Паїсій	Українська Православна Церква	ЗСА
5	Пастор Володимир Домашовець	Євангелицько-Баптистське Об'єднання	ЗСА

І-ий заступник президента	Олег Романишин	перша пол. каденції
	Василь Верига	друга пол. каденції
ІІ-ий заступник президента	Оксана Соколик	СФУЖО
Секретар	Ярослав Соколик	Канада
Фінансовий секретар	Василь Самець	
Касир	Василь Верига	перша пол. каденції
	Олег Романишин	друга пол. каденції
Заступники президента	Аскольд Лозинський	ЗСА
	Михайло Василик	Арґентина
	Омелян Коваль	Европа
	Любомир Мазур	Европа
	Василь Михальчук	Европа
	Михайло Моравський	Австралія
	Петро Єдин	Бразилія

Члени:

Марія Підкович	СФУЖО	
Анна Кравчук	СФУЖО	
Олег Романів	Канада	
Володимир Мазур	ЗСА	[УККА]
Євген Івашків	ЗСА	[УККА]
Уляна Дячук	ЗСА	[УАКР]
Іван Олексин	ЗСА	[УАКР]
Богдан Шебунчак	ЗСА	[УАКР]
Юрій Рейт	Польща	
Степан Ткачук	Румунія	
Іроїда Винницька	СКВОР	
	КПЛ	
Євген Чолій	КУМО	
Дмитро Григорчук	Українська Світова Кооперативна Рада	

СЕКРЕТАРІЯТ

Юрій Шимко	бувший президент
Ірина Вжесневська	СФУЖО
Наталія Іванів	СФУЖО
Любомира Крупа	СКВОР
Маріян Чайковський	Бразилія
Федір Курляк	Европа (Велика Британія)
Святомир Фостун	Европа (Велика Британія)
Осип Диль	Европа (Велика Британія)
Стефан Костюк	Европа (Німеччина)
Володимир Панчук	Европа (Німеччина)
Володимир Косик	Европа (Франція)
Володимир Геник	Европа (Франція)
Сергій Наклович	Европа (Австрія)
Іван Левицький	Европа (Бельгія)
Марія Дуда	Европа (Бельгія)
	Австралія
Богдан Коваль	Арґентина
Мирон Кертичак	Польща
Ярослава Колотало	Румунія
Любомир Винар	Наукова Рада
	Комісія Національних Прав
Павло Грод	ЦЕСУС
	Рада Культури
Оля Даниляк	Світова Рада Суспільної Служби
Василь Брух	Спілка Визволення України
	Братство кол. Вояків І-ої Дивізії УНА
Модест Мицик	ІСНО
	АДУК
Андрій Шевченко	ОДУМ
Андрій Славич	СФУР
	Об'єднання Письменників „Слово"
	Об'єднання Гуцулів
	Рада Українських Комбатантських Організацій
Юрій Курис	Світове Об'єднання Інженерів
Софія Качор	Пласт
Іван Войчишин	Фундація ім. Ольжича
Леонід Рудницький	НТШ
Петро Саляк	УБС
Володими Сохан	УНС
Ірка Мицак	СУМ
Лев Футала	Світове Товариство УПА
	ТУСМ
Степан Ворох	Світове Товариство Лікарів
Іван Оленич	Світова Федерація Лемків
Теодозій Буйник	Світовий Український Державний Фронт
Теодор Царик	Т-во Бойків
Василь Колодчин	Українське Патріярхальне Світове Об'єднання
Михайло Бахно	Об'єднання колишніх вояків УПА
Петро Мицак	Народна Поміч
Петро Микуляк	Українська Світова Кооперативна Рада
Євген Стахів	Товариство Прихильників Визвольної Боротьби України

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Тетяна Дячинська	СФУЖО
Орест Бараник	ЗСА
Олександер Непрель	ЗСА
о. Іван Вацук	Канада
Юрій Гвоздулич	Канада
Микола Кушпета	Канада
Володимир Шляхтенко	Европа
Ярослав Михайлишин	Австралія
Дмитро Грабах	Арґентина
Василь Чмир	Бразилія

Заступники:

Марко Дацківський	ЗСА
Ліда Чорна-Матіяшек	ЗСА

* Порожні місця будуть заповнені даними організаціями.

ПРИ ШТУРМІ „БІЛОГО ДОМУ" В МОСКВІ ЗАГИНУЛО ПОНАД 1,000 ОСІБ

Москва. — За останній час російські газети опублікували кілька матеріялів, в яких ставиться під сумнів достовірність урядових даних про кількість загиблих під час жовтневих подій у Москві. Згідно з офіційними даними, на початку жовтня у Москві 144 особи були вбиті і 878 поранені. Однак, на думку газет, уряд навмисне применшив кількість жертв, щоб не хвилювати народ. Російські газети пишуть, що при розгромі опозиції в „білому домі" вбитих було значно більше, ніж подає уряд.

Замішання виникло ще і тому, що три різні статистичні установи подали різні зведення про вбитих і поранених. Оскільки дістати достовірні дані з перших рук було неможливо, газети стали публікувати свідчення і розповіді очевидців. „Новая Ґазета", покликуючись на достовірні, але анонімні джерела, подала, що загинуло 1,052 особи. Представники міністерств безпеки, внутрішніх справ і оборони відмовилися коментувати газетні повідомлення. „Новая Ґазета" розповіла, що один зі захисників „білого дому" чув про 415 трупів, нібито знайдених всередині будинку після штурму, а „Комсомольская Правда" покликалася на очевидця, який бачив 200 вбитих у будинку мерії.

За словами „Московскіх Новостєй", трупи вбитих вивезли з „білого дому" через підземні транспортні тунелі і негайно спалили.

Опозиційні до Б. Єльцина політики, включаючи колишнього совєтського президента Міхаїла Ґорбачова, скористалися різними чутками, щоб обвинуватити уряд у жорстокості. Але уряд сприймає напади досить байдужно. Представник головного управління охорони здоров'я Ігор Надєждін сказав, що „таке буває завжди. Завжди знаходяться люди, які нібито бачили своїми очима багато жертв, а інші навіть закопували трупи". „Зрозумійте, — продовжував І. Надєждін, — що приховувати справжню кількість загиблих не в інтересах Єльцина, який саме наполягає на тому, які негідники Руцкой і Хасбулатов і до яких жертв привела їхня авантюра".

У СВІТІ

У ВИБОРАХ В ДУМУ — нижню палату нового російського парляменту, які відбудуться 12-го грудня, візьмуть участь 13 партій. Спочатку для участи у виборах зареєструвалися 35 партій. З них лише 21 партія змогла представити списки прихильників, де було б понад 100,000 підписів. Однак під час розгляду заяв виявилося, що деякі партії не змогли виконати всіх умов і необхідних формальностей. Тому у грудневих виборах візьмуть участь лише 13 партій — від комуністів до радикальних реформаторів. Серед тих, які зібрали найбільшу кількість голосів, — комуністи під керівництвом Ґеннадія Зюґанова, праві ліберальні демократи Владіміра Жириновського і проєльцинська партія „Вибір Росії". На думку спеціялістів, комуністи зможуть дістати у виборах 10 відсотків голосів.

У МАКЕДОНІЇ ЗААРЕШТОВАНІ сім високопоставлених чинників-албанців. Усі вони на чолі з заступником міністра охорони здоров'я були заарештовані і обвинувачені у підготові військового перевороту і заколоту. За словами представників місцевої влади, змовники скуповували зброю і створили підпільну албанську партію, в якій нараховувалося понад 20,000 членів. Під час обшуків у будинках албанців поліція знайшла 300 ґвинтівок, а також велику кількість ґранат.

ГОЛОВА ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ Палестинської визвольної організації Ясір Арафат, відповідаючи на запитання репортерів у головній квартирі Европейської спільноти, заявив, що розраховує на допомогу міжнародних миротворчих сил нової палестинської поліції у смузі Ґази і на західньому березі ріки Йордан. На його думку, міжнародні сили можуть контролювати транспортове сполучення між Ґазою і західнім берегом Йордану, навчати палестинську поліцію і стежити за порядком під час майбутніх виборів до органів місцевого самоврядування. Я. Арафат сказав журналістам, що він розмовляв на цю тему з міністрами закордонних справ країн Спільного ринку і їхня реакція була позитивною — вони обіцяли Арафатові розглянути його просьбу.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 10-ГО ЛИСТОПАДА, президент Билл Клінтон сказав, що до нього звернувся прем'єр-міністер Ізраїля Їцак Рабін з проханням, щоб скоротити термін ув'язнення американському жидові Джонатанові Поллардові, якого у 1987 році суджено за шпиґунство в користь Ізраїля та покарано доживотним ув'язненням. Президент звернувся до Департаменту юстиції, щоб подали свої рекомендації в цій справі. Це вперше Президент сказав публічно про таке прохання Ізраїля. Департамент юстиції вже давно ставиться неґативно до подібних прохань, бо це може стати поганим прецедентом.

ЗСА ТА ПОНАД 20 КРАЇН Заходу і тих, що розвиваються, вирішили дальше намагатися просувати свій плян створення нового становища Комішенера людських прав при Організації Об'єднаних Націй. Комісія, яка розглядає цю справу в ООН, є у безвихідному становищі, а головною перепоною є Китай та група країн Азії, зокрема Індонезія та Маляйзія, які дуже критично ставляться до пропозиції цього нового посту.

ҀЕРЕД ГОЛОСНИХ дискусій за і проти схвалення Північно-американського вільного торговельного договору, губернатор нюйоркського стейту після кількамісячного вимінання відповідей на цю тему заявив, що він не зможе підтримати цього договору у його теперішньому виді. Своє рішення Маріо Кзомо оправдує тим, що такий великий стейт як Ню Йорк дуже непропорційно буде заторкнений наслідками прийняття вищезгаданого договору. При чому він також сказав, що підтримає президента Билла Клінтона — побратима демократа тільки тоді, коли нюйоркський стейт отримає фінансову допомогу.

SVOBODA UKRAINIAN DAILY СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA:(201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 Tel.(201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $ 40.00, на півроку —$22.00 на 3 місяці—$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси—$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Балакуча Верховна Рада України

Коли писані ці рядки — у Києві засідає Верховна Рада України. Черга її нарад дуже довга: вона мусить розглянути всі укази й розпорядження, що їх проголосив Президент Леонід Кравчук під час вакацій Верховної Ради, — мусить схвалити закон про вибори до Верховної Ради, публічна опінія обурена зростом злочинства і вимагає рішучих заходів від керівних державних чинників, — Верховна Рада не може вічно байдуже придивлятися хронічній економічній кризі з шаленою інфляцією, дорожнечою, безробіттям. Останні укази Президента України вдаряли по технократах, які за хабарі отримували дозвіл на експорт фабричних продуктів, продавали їх закордонові і здобуті гроші залишали у закордонних банках на своїх приватних рахунках.

Це розкрадання державного майна набрало таких розмірів і такого скандального розголосу, що неможливо толерувати ту процедуру. Але ж у Верховній Раді все ще існує бльок 239-ох комуністів, який більше симпатизує з ідеологічно близькими йому технократами, як інтересами держави. Якщо Верховна Рада зголосить своє вето проти тих мудрих указів Кравчука, а він — за прикметним йому звичаєм — покориться тому вето — існуючий хаос поглибиться. І те саме стосується всіх інших справ, над якими радить і які вирішує той нещасливий анахронічний парлямент України.

Цей парлямент перейде до історії, як дивна парадоксальна установа з величезними заслугами і не меншими прогріхами супроти України. Верховна Рада України, обрана ще за правління Міхаїла Горбачова у 1989 році, проголосила була спершу суверенність, швидко потім незалежність України і перевела референдум на отим своїм рішенням, який вислідом свого голосування розвалив імперію. Уже дуже швидко відзначати будемо треті роковини того чуда з 1-го грудня 1991 року. І будемо підводити підсумок — що сталося за минулі три роки державної незалежности. Очевидно — годі приписувати всі лиха виключно тільки верховній раді. Президент Леонід Кравчук має теж свою світлу історичну карту і її другу дуже несвітлу сторінку — однорічне урядування прем'єра Вітольда Фокіна; обсаду великого адміністраційного апарату своїми „уповноваженими представниками", виключенням по нинішній день землі від приватизації, відсутністю рішучости в обороні непопулярних, але корисних для держави справ. І комуністи у Верховній Раді не винуваті, що зареєструвалося вже 29 політичних партій.

Але Верховна Рада таки винувата, що насправді перестала бути Парляментом, а стала дивоглядним збориськом безконечних балакунів. Балакунство — це одна з прикметних рис українського народу. Воно нешкідливе під церквами після Богослужб у неділі і свята, але воно страшенне шкідливе, коли потоками слів заливає важливі ділові справи. Нема українця, американського громадянина, який вернувшись з відвідин України, запитаний про враження з відвідин Верховної Ради під час її дебат, відповідає завжди одним словом: балакунство.

Українська діяспора глибоко зацікавлена запланованими на березень 1994 року виборами до Верховної Ради та виборами президента, які відбудуться у червні 1994 року. З уваги на існуюче в Україні партійництво і відсутність не то конституції, а якихось поважних вказівок, як має виглядати структура української держави, — неможливо запускатися у ворожбицтво, якою буде нова верховна Рада. У великій мірі залежатиме це від закону про вибори, що його тепер має прийняти Верховна Рада. Бльокові 239-ох залежить на запевнення місця комуністам — демократична частина Верховної Ради має за завдання спаралізувати таку тенденцію. Найдовше балакунство мусить мати свій кінець. Нетерпляче всі ми чекаємо, як і чим воно закінчиться.

Іван Дзюба,
міністер культури України

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ І ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ

V.

Культура не є збиранина клюбів, парків, музеїв, бібліотек, театрів, хорів, танцювальних ансамблів, видавництв, письменницьких, композиторських та інших спілок тощо. І відносини між державою та культурою не зводяться до опіки держави над цими закладами та суб'єктами творчости. Треба відмовитися від стереотипів культурно-ідеологічного мислення, коли заклади культури сприймалися як ланки єдиної системи маніпулювання людською свідомістю. Перед нами стоїть проблема гуманізації культурної діяльности як самоцінної, спрямованої на розвиток людини, а не на досягнення якихось поточних завдань.

Водночас культура є виявом сукупної дії нації, і в цьому сенсі вона старша і суверенніша за державу. Держава сама — плід певної культури. Тому, з одного боку, держава зацікавлена в культурі та в її підтримці, хоч ця зацікавленість буває корисливою і специфічно спрямованою; з другого ж боку, культура хоч також у цій підтримці зацікавлена, але водночас не повинна бути від неї залежною, хоча б уже тому, що в усьому своєму обсязі вона безмежно ширша за сферу функціонування держави і, сказати б, „мудріша" за державу.

Одержавлена культура — це культура деформована, ущерблена, штучно інспірована. В ній неминучі уніфікація культурних інститутів, субординація творчих чинників, уніфікація підходів, диктат плянів, примусовий масовізм, прив'язка до ювілейних дат; показуха декад, фестивалів, оглядів; боротьба за посади і звання; ієрархічна регламентація в усьому.

Власне, це і є нинішній культурний стиль, який усім нам спричинився; але з якого ми не можемо вимкнутися. Хоч зміни все-таки відбуваються. Вони йдуть у напрямку збільшення й урізноманітнення суб'єктів культурної діяльности, появи нових і нових недержавних організацій та осередків культури, посилення приватної ініціятиви.

Але водночас нікуди не дітися від того факту, що культура ніде не існує без державної підтримки, а в нас це за нинішніх умов просто неможливо, і мова йде про недостатні маштаби такої підтримки. Проте, державна підтримка культури повинна виходити з широкого гуманістичного, а не інструментального розуміння культури і здійснюватися через такі механізми, в яких відсутні важелі маніпулювання нею або ж передбачена протидія їм.

Такою протидією міг би бути, зокрема, і законодавчо встановлений принцип публічности і конкурсности при визначенні культурних програм, творчих замовлень тощо, фінансованих з державного бюджету.

Водночас треба юридично легалізувати приватне та групове фінансування культури через систему преференційного оподаткування прибутків за умов пожертв на культуру. В міру поглиблення ринкових відносин таким чином створюватимуться механізми самопідтримки культури в громадянському суспільстві.

Але це — історична перспектива. Сьогодні ми маємо лише зародкові форми позадержавного функціонування культури і мистецтва, — коли мати на увазі професійні вияви культури і мистецтва.

Парадоксальність нинішньої ситуації полягає в тому, що й ті культурні інституції, діячі культури, творчі колективи й об'єднання, які десятиліттями прагнули вирватися з міцних обіймів держави, — тепер, не витримавши жорстоких випробувань сирітської свободи, просяться назад у ці обійми.

Отже, без державної опіки і регулювання на цьому етапі не обійтися, навіть якщо ми усвідомлюємо їхню небезпечність і розкладовість для культури. Посилення на те, що в минулі століття українська культура вижила помимо державних турбот, — непереконливі. Адже нині народний побут не є таким могутнім генератором культури, як колись; не маємо і тих, зрештою нечисленних, маєтних людей, які жертовно підтримували українських мистців і українську книгу. Та й не набула наша культура того розвитку, що культури державних народів.

Діялектика держави і культури в кожному суспільстві та в кожен історичний період постає щоразу інакше, щоразу по-новому. Бували історичні ситуації, коли інтереси держави і національної культури збігаються.

Молода демократична національна держава у фазі становлення, якою є нинішня Україна, життєво зацікавлена у розвитку своєї культури, при чому такої, яка сприяє національному і громадянському самоусвідомленню, відновленню історичної пам'яті, гуманізації суспільства, формуванню демократичного способу думання, розвитку і самореалізації особистости, зміцненню цілісности і суверенітету України. У свою чергу, саме такою, сказати б, „зацікавлена" бути відроджувана культура відроджуваної нації, бо таку ролю диктує їй історична природа національного відродження; тільки в такій якості вона може „відбуватися", сповна реалізуватися сама і взяти участь у державотворенні.

Закінчення буде.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про репортерський нотатник

Кожний із нас, журналістів, яким приходиться ходити на різні імпрези громадського і культурного порядку має репортерський нотатник, але по-різному записує свої спостереження, інформації чи довготривалі промови.

У мене їх є завжди декілька і після кожного такого репортерського завдання приходиться шукати, де і в якому нотатнику я все записала та дала свої позначення чи завваги. А вони бувають дуже різні — часом лаконічні, інколи це лише записані слова одного із промовців, іноді як наради дуже нецікаві, мій нотатник повний незграбних коліщат, ліній і літер, (бо ніяк не маю малярських здібностей, як деякі інші журналісти). Тепер, коли я саме повернулася із VI Конгресу СКУ в Торонто, мій репортерський нотатник повний різних заввaжень, цитатів із промов, десяток прізвищ важних осіб, що сиділи за головними столами та коментарів. Там і запитання, на які ніхто не відповів, бо не було кому.

Ось наприклад: „Як просидів один представник України мовчки шість годин заключного бенкету?" (Причина його мовчанки була ця, що йому припало місце поміж двома представниками канадського Уряду, які говорять лише англійською мовою).

Або: „Скільки можна себе прославляти, не маючи провідний пост?"

Або на питання скільки прийнято резолюцій на цьому Конґресі я дістала таки відповідь — тому у нотатнику великими літерами числа 38 і і 32, що означає, що загальних резолюцій було 38, а 32 додали речники окремих комісій і дискутанти зі залі.

Цікава географічно-політична новина: предсідник Конґресу, перелічуючи всі країни, що матимуть своїх представників у СКУ, заявляє „Австрія не належить до Европи!" — Правдоподібно ця заява має своє статутове чи організаційне оправдання, але звучить доволі дивно, коли подане так „екс офіціо" на конгресі.

А тут знову великими літерами та ще підкреслені слова: „Україна валиться!!!" Так розпочав своє слово голова Комітету українців Канади на провінцію Онтаріо. Біля нього маленька заввага репортера: „Усі присутні похилили в розпуці голови..."

З приводу цього, що відкинено прикметник „Вільні" у назві Конгресу — завваги доповідача: „Не біймося слова вільні". Нотатка репортера: „В кулюарах більше людей, як на залі нарад". Завваги дискутанта на майбутнє: „Головами комісій повинні бути лише кваліфіковані люди" — а біля того моє маленьке запитання: „Чи мусить бути аж так багато комісій"?

Дещо із чисел: на VI Конгресі зареєстрованих 285 делегатів, на 1-му Конгресі в Ню Йорку було 1,003. Математична загадка: „Якщо кошти перебування одного делегата на VI Конгресі виносили приблизно 850 дол. без коштів приїзду — то скільки коштувало це 285 делегатів разом із подорожами із усіх сторін світу"?

Дещо про увагу до журналістів. Для них призначено на полуденок стіл на самому кінці залі при дверях. У нотатнику записане: „Чи організатори бажають, щоб написати прихильно про них? Тоді чому стільки байдужости до тих, що пишуть?"

Після проголошення Номінаційною комісією „неузгіднення кандидатів" — проходила боротьба за місця в СКУ, як минулими роками, але всі декламують про згоду і спільну мову.

Схвильована заввага зі залі: „Усі добре наїлися, а після того говорять про Великий Голод!"

І вкінці найбільше доцільний заклик: „Перестаньмо бути вже тими шевченковими соловейками, закиньмо наш патос та послухаймо, що мати навчає!"

Але в нотатнику репортера безконечні заклики, патетичні слова, резолюції та обіцянки...

О-КА

• • •

Ярослав Гайвас

ЧИ ПЕРЕЛІМ?

III

Переліт з Києва до Москви тривав коротко. Менше двох годин. В часі дороги з голови не сходили останні відомості про важкий стан летунської компанії „Авіалінії Україна", яка з першим листопадом 1993 р. переходить в руки українського Уряду. Згідно з законами України всі цього роду підприємства є власністю держави, а тому що державний апарат не працює справно, або взагалі не працює і майбутнє цієї лінії не конче ясне. „Авіалінії України" скоротили свої лети до Росії та інших країн і хоч фреквенція на її літаках дуже висока, але чомусь дефіцит зростає. З тими думками застав нас причал на летовищі Шереметєво І у Москві.

Митна контроля тривала відносно коротко, напевно з огляду на мій американський пашпорт і невелику підручну торбу. При виході молодий чоловік, як показалося пізніше, другий секретар посольства Євген Сярий, який мав написане моє прізвище на аркуші паперу, перебрав мене з усміхом і ми, як давні приятелі, за „лічені хвилини" мчали в авті посольства України до Москви. Є. Сярий по дорозі коротким, але прецизним військовим стилем поінформував про стан підготови до Першого Конгресу Українців Росії, яка фактично вже з успіхом закінчена. В цьому я переконався, коли прибув до бюра Організаційного комітету, яке містилося в готелю посольства України, стіна в стіну з приміщенням посольства. Є. Сярий сказав коротко: „Все готове, грошей маємо доволі". Це останнє мене мило заскочило, бо я звик до тих умов діяспори, де звичайно треба полягати на прив'язку саме цієї проблеми.

Посольство відступило свою частину готелю для делегатів і гостей Конгресу безкоштовно, а кому не стало місця в тому готелю, того приміщено в інших готелях так само безкоштовно. Мені дісталося двокімнатне приміщення з огляду на передбачені додаткові зустрічі й розмови. Конгресові передано велитенські приміщення комуністичного комплексу Інститут молоді на передмісті Москви. В цьомуж приміщенні видавано учасникам Конгресу три рази денно харчі безкоштовно. Посольство України дало учасникам безкоштовно транспорт на Конгрес і з Конгресу. Як це все буде виглядати, довідався я із сувою матеріялів Організаційного Комітету, який мені вручено в бюрі цього Комітету. Більшість тих матеріялів була з руки голови Комітету Олександра Руденка-Десняка. З цих документів було ясно, що до дня Конгресу Об'єднання українців у Російській федерації мало 42 відділень і різних організацій у своєму складі, розкинених у 39 республіках, краях та областях федерації.

Із цих документів виходило, що 6-го лютого 1993 р. рішено відбути Конгрес і створено у тій цілі Організаційний комітет, який зразу взявся до роботи. Очевидно, що однією із перших стала проблема коштів на цю ціль. Спершу латали, як могли, сягаючи у потребі до особистих кишень, але відтак прийшла загальна розв'язка, що її зформульовано ось як у одному з документів (дослівно): „Повідомляємо, що Конгрес проводитиметься при організаційній та фінансовій підтримці Державного комітету у справах федерацій та національностей РФ. Передбачається за рахунок коштів, що є в розпорядженні Оргкомітету, будуть покриті всі видатки на проведення Конгресу, крім оплати проїзду делегатів та добових у дорозі. Держконференція (РФ) направила на адреси органів виконавчої влади республік, країв та областей у складі РФ листи з проханням повністю або частково оплатити проїзд делегатів Конгресу (зауважте літеру 'ґ' у всіх офіційних письмах). Звертаємо Вашу увагу, що перебування всіх гостей, включаючи журналістів, учасників художніх колективів, що будуть запрошені Оргкомітетом на Ваше прохання, здійснюватиметься виключно за Ваш рахунок. Просимо підтримати також пропозицію Оргкомітету про проведенбя Конґресу за принципом максимальної економії коштів та матеріяльних ресурсів.

(Закінчення на стор. 4)

„ШОВКОВА" РУСИФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

(Уривки із брошури авторства Романа Сербина і Ярослава Харчука, яка появилася в Монтреалі 1993 року)

V.

Та не завжди було це слово рідкісне і діялектичне. Недавно видані збірники історичних документів показують, що „дев'ятдесят" вживалося на Київщині ще в шістнадцятому сторіччі. В „Книзі Київського підкоморського суду (1584—1644)" (Київ, Археографічна Комісія, 1991, ст. 106) читаємо таку дату: „Року тисеча пятсот девдесят девятого..." Вживали це слово на Київщині і в дев'ятнадцятому сторіччі: 1862 року в Києві вийшла українською мовою „Арифметика" Данила Мороза; в розділі „лічба" знаходимо слово „девятдесят" (стор.7). „Словарь української мови" Б. Грінченка (Київ, 1909, стор. 407) перекладає українське слово „дев'ятдесят" на російське „девяносто", але даремно буде читач шукати в цьому словнику слова „дев'яносто".

Чому ж викидати це старе українське слово з лексики української мови? Адже воно створено логічно: кажемо п'ятдесят, шістдесят, вісімдесят, то чому не казати й дев'ятдесят? До того ж, це слово вживають інші слов'янські мови. Так — інші, але не всі... А головне: його не вживає російська мова. Ось чому треба було усунути „дев'ятдесят" та замінити його „общепонятним" терміном „дев'яносто"!

Подібна доля, але зна багато важливішими наслідками, стрінула слово „жид".

Слово „жид" є спільним в усіх слов'янських мовах: польське — Żyd, чеське — Žyd, болгарське — жид, і т. п. В цих мовах, так як і в українській, історичне ім'я для цього народу, який великим числом поселився посеред слов'ян ще в середньовіччі, усе було „жид". В жадних з цих мов слово „жид" не є образливим. Але справа представляється інакше в російській мові.

„Этимологический словарь русского языка" М. Фасмера, т. II (Москва, Изд. Прогресс, 1967) пише: „жид", 'уничиж[ительное], обычно еврей". Подібно пише „Словарь современного русского литературного языка" т. 4 (Москва, Акад. Наук СССР, 1955): „Жид, Устар[елое], простореч[ие]". Презрительное название еврея. Отже російське слово „жид" є принижуюче і зневажливе. За правильний термін російська мова прийняла слово „еврей", і тому в російській мові треба вживати лише це слово.

А як в Українській мові? Загляньмо в словники:

1). „Етимологічний словник української мови", т. 2 (Київ, Академія Наук УССР, 1985, стор. 196) пояснює, що слово „жид" та його деривати: жиденя, жидівка, жидівство, жидівча, жидовин, походять від старослов'янського жид. Далі читаємо, що слово „запозичено в дописемний період з італійської мови; і т. giudeo 'єврей' походить від латинського. Judaeus 'іудей', єврей', яке зводиться до гебр. iehudi 'іудей', утвореного від особового імені гебр. iehuda 'Іуда' (загальне значення 'славлений, хвалений')", Словник додає, що слово — „застаріле".

2. „Словник української мови" т. II (Київ, Академія Наук, 1971, стор. 528) чомусь під словом „жид" відсилає читача до того ж слова в множині, а під словом „жиди" дає дві нотатки: „1) заст[аріле] Те саме що євреї. А жид старий Ніби теє знає, Дочку свою одиноку В хаті замикає (Шевч., II, 1953, 158); 2) Образлива назва євреїв.

Те, що за „совокраїнським" правописом слово „жид" офіційно уважається в Україні за образливе, це вже заслуга советських русифікаторів. Цікаво, що вже в шістдесятих роках дев'ятнадцятого століття цю справу обговорювали між собою редакції двох журналів: представник жидівства, одеський „Сион" і відомий український журнал, петербурзька „Основа". Цю першу публічну полеміку про українсько-жидівські відносини викликав лист до „Основи" студента-жида, В. Портуґалова, який запротестував проти вживання журналом слова „жид". „Основа" пояснила, що в українській мові це одиноке правильне слово, яке від віків уживає український народ, а від нього воно ввійшло в українську літературу. На відповідь „Основи" зареаґував „Сион" і невдовзі розгорнулася надзвичайно цікава й жвава дискусія не лише про слово „жид", але й про жидівсько-українські відносини в цілому. (Про цю полеміку за советських часів в Україні ніхто не писав; зацікавлені можуть познайомитися з цією темою у статті: Roman Serbyn, „The Sion-Osnova Controversy of 1861—1862", in Peter J. Potichnyj and Howard Aster, eds., Ukrainian-Jewish Relations in Historical Perspectives, Edmonton, CIUS, 1988, стор. 85—110).

Щодо самого мовного питання, пов'язаного зі словом „жид", то на цю тему „Сион" дав свій висновок в редакційній статті „'Основа' и вопрос о национальностях", яка появилася 10-го вересня 1861 року. Редактор жидівського журналу відкинув твердження Портуґалова: „П-в вважає вживання слова 'жид' в усякому випадку образливим для всіх жидів; [...]. Ми цілком не погоджуємося з п. П-вим. За своїм значенням, слова 'жид' и 'еврей' не виявляють жодної різниці в етимологічному відношенні". Правда, пояснює автор, в деякі мови увійшли обидві назви, і одна з них набрала образливого забарвлення.

„Але цілком інша справа там, де в народний ужиток увійшла тільки одна назва; там ми не знаходимо жодної причини вимагати, щоб народ і його письменники змінювали свою мову за нашим капризом. Ми вважаємо смішним, коли німецький жид ображається за слово Jude із вуст християнина, в той час як він і сам себе інакше не називає, і [ображається] за слово Judenthum, що в буквальному перекладі значить жидівство, що означає всю сукупність його національних і релігійних особливостей.

Закінчення буде.

УІ Конґрес СКВУ проходив...

(Закінчення зі стор. 1)

дентополіс, голова ЦЕСУС Орест Васильців, представник Пласту. з України Мирослав Павловський та інші.

Покликання і затвердження комісій VI Конґресу та звіт Верифікаційної комісії завершили програму відкриття конґресу, до Президії якого обрано ще заступником Андрія Вітра, Марію Савчак, Володимира Шляхетка, Богдана Коваля, Степана Романіва і Мирона Кертичака. Секретарями конгресу стали Володимир Процик і Даша Процик із ЗСА та Анна Вах з Канади.

Третій день VI Конґресу був присвячений звітуванням численних комісій і рад, які діють в системі СКВУ, як також Президії Секретаріяту СКВУ.

В пополудневих годинах присутні делеґати вислухали головної доповіді віцепрем'єра України М. Жулинського на тему України на новому етапі діялогу і співпраці з українською західньою діяспорою. Перелічивши усі успіхи і здобутки української діяспори, доповідач ствердив, що у цей відповідальний період слід повторити тезу політика і філософа Василя Кучабського, що „держава — це продукт не технічної організованости народу, а насамперед — духовости". Він наголошував впродовж цілої своєї вдумливої доповіді найбільш актуальні точки співпраці поміж діяспорою і Україною з прицілом близьких виборів, в яких повинна б дійти до голосу нова політична і духова еліта. В тому напрямі потрібна кооперація і поміч українців діяспори, які своїм досвідом, виробленням і фаховістю можуть багато зробити для успіху виборів. Вираховуючи різні важливі завдання світового українства, М. Жулинський особливо підкреслив конечність не втрачати духової споріднености і зберігати національну ідентичність як у східній, так і в західній діяспорі. Доповідач закликав також до активної допомоги західньої діяспори східній у всіх галузях життя.

Не менш цікавими від доповіді М. Жулинського були панелі в пополудневих годинах четверга, 4-го листопада. Тут слід підкреслити конкретні та фахові пропозиції панелістів СКВОР проф. Лідії Тарнавської на тему виміни студентами, і Оксани Винницької на тему методики у шкільництві України а діяспори. Панель СРСС про „добро дитини як майбутнє нації" порушив болючі проблеми сиротинців, захворювань дітей у наслідок радіяції та способи допомоги українським дітям, ставлячи як головні постуляти на майбутнє саме здоров'я та освіту української дитини.

Головний предсідник УНС і голова УАКР Уляна Дячук вітає конгрес від цих двох організацій.

Іван Драч, голова УВКРади, промовляє про потреби України.

Д-р Юрій Рейт, голова Об'єднання Українців в Польщі, складає привіт.

Костянтин Морозов, колишній міністер оборони України, прислухається до нарад.

В панелі Комісії прав людини учасники могли заслухати незвичайно цікаву інформаційну доповідь Тетяни Кутковець з Москви на тему „Українці в Росії", з якої можна було довідатися про величезну кількість українців, що живе на терені Російської Федерації, яка коливається між шість і 12 мільйонів осіб. Доповідач дала ряд числових даних, здобутих на підставі опитування.

У п'ятницю, 5-го листопада, пленарні сесії VI конгресу дали можливість делеґатам вислухати інформаційну доповідь про діяльність СФУЖО її голови О. Бризгун—Соколик, і другої головної доповіді VI Конгресу проф. Леоніда Рудницького на тему завдань діяспори у зв'язку з існуванням української держави. Чітко та ясно проф. Л. Рудницький визначив завдання діяспори, стверджуючи, що сильна діяспора є сьогодні одною із найтвердших запорук сильної української держави. Тому саме на його думку слід втримати усі ці організації та установи, які сповняють своє завдання, і не можна переносити всю свою увагу та вітальну енерґію на Україну. Він на кінці згадав про дискусію, яка розвинулася на тему доцільности СКВУ, і висловив свій погляд, що сильна діяспора, яка так потрібна, вимагає конкретної надбудови, якою може бути СКВУ, але відповідно перебудоване у світлі нових завдань, що не можуть бути надто високі, але реальні, холоднокровні із випрацюваною програмою, яку буде можна виконати.

Звітування про дію та завдання Олімпійського Комітету подала конкретно та ділово Лариса Темпл, а відтак виголосив ще привітання конгресові Іван Гель від українців-католиків України, закликаючи молодь українського походження з діяспори допомагати у розбудові української держави. Також зложили привіти д-р Юрій Баша від Закарпатського Союзу Русинів-Українців з проханням духової допомоги і можливости стати членами СКВУ, і Іван Деркач, депутат Верховної Ради України, а рівночасно голова Спілки Української Молоді в Україні.

Окрему увагу делегатів звернув виступ І. Драча, голови Української Всесвітньої Координаційної Ради, який говорив про її завдання та прямування рука в руку двох українських централь, які мусять співпрацювати зі собою, але з повним узгідненням завдань і потреб. Він гостро скритикував усіх, що ставляться до державности України критично так чужинецьких політиків і журналістів, як і своїх скептиків. На його думку не можна робити фальшивої пропаганди, а тільки працювати для того, щоб українська державність втрималася. Окремі наради І. Драча із головами централь організацій діяспори дали можливість конкретно намітити співпрацю і допомогу УВКР.

В пополудневих годинах передостаннього дня VI конгресу відбулися збори Конференції Українських Молодечих Організацій, на яких були сильно заступлені делегати з України від СУМ, Пласту і ЦеСУС, а на пленарних нарадах відбувся ще панель на тему „сучасности і майбутнього України" з ініціятиви Комісії національних прав, на якому говорили д-р Євген Рослицький, проф. Петро Потічний і проф. Роман Сербин, про відношення діяспори до України, відповідальности та взаємного респекту та про стан українських партій в Україні і близькі вибори.

Увечорі на панелі Комісії людських прав мали можливість представити невідрадну долю українців в Югославії її речники, зокрема проф. д-р Юліян Томич і д-р Володимир Хромиш, які апелювали до рятування тих нечисленних українців, які тепер у знищеній та небезпечній Югославії не мають ніякої можливости прожитку та втримання, стверджуючи, що ще ніколи в історії поселення українці не були у так важкому стані. „Громада українська в Хорватії майже вповні знищена і немає надії на покращання", — сказали доповідачі у своїх інформативних, сумних доповідях.

У суботу, 6-го листопада, делегати зібралися у ранніх годинах, щоб вислухати звітів праць поодиноких конгресових комісій, з яких найбільше дискусій викликали звіти Статутової, Резолюційної і Фінансової комісій, як також остаточний звіт Контрольної комісії, що виказав задовження центральних репрезентацій до СКВУ на суму 338,625.59 дол. Звіт виказав також задовження каси СКВУ до Фонду Допомоги Втікачам в Австрії на суму 10,000 дол. і до каси Фонду на Допомогу Дітям Чорнобиля і Чернівець на суму 25,000 дол.

Також виказано недобір у Комісії Голодового Геноциду, який заплачено з каси СКВУ на суму 185,760 дол., що вплинуло шкідливо на діяльність. Речник Контрольної комісії, її голова, Ярослава Шеремета відчитала ряд рекомендацій на майбутнє, що бюджет мусить бути реальний, а поодинокі члени Президії включно з президентом не мають права робити грошових рішень без ухвали цілої Президії.

У висліді важкої фінансової ситуації, в якій находиться майбутня централя українських організацій діяспори, фінансова комісія запропонувала дуже скромний бюджет, що мав би виносити лише 148,000 дол. річно. Остаточний бюджет буде однак ще проходити певні узгіднення.

Статутова комісія під головуванням д-ра Ярослава Березовського проголосила дві найважливіші зміни — зміну назви на Світовий Конгрес Українців та вимогу 2/3 голосів у голосуванні на президента у випадку, коли немає поміж членами Номінаційної комісії та кандидатами повного узгіднення. Саме таке наступило в часі проголошення праці Номінаційної комісії, коли д-р Богдан Шебунчак, її голова, повідомив, що є два кандидати на президента — д-р Дмитро Ціпивник і Ярослав Скрипник. Вони оба висунені Конгресом Українців Канади. Тайне голосування бальотами дало різницю лише 15 голосів, і наслідком того заряджено перерву, в якій відбули нараду члени Номінаційної комісії з кандидатами та представниками КУК, що поставив імена кандидатів. У рідкій льояльності та громадській настанові для добра загальної справи, Я. Скрипник відкликав свою кандидатуру, що й проголошено, як також проголошено повний склад нового проводу СКУ, який вибрали делегати.

Коротким словом новообраного президента д-ра Д. Ціпивника, який дякував Я. Скрипникові за його громадську поставу і закликав до співпраці, закінчено пленарні наради.

Курені
УСП та УПС
„Ті, що греблі рвуть"

діляться сумною вісткою, що з волі Всевишнього відійшла на Вічну Ватру в суботу, 6-го листопада 1993 року

ПЕРША ГРЕБЛЯ

бл. п. пл. сен. кер.

ГАНДЗЯ КОРЕНЕЦЬ

курінна впродовж 50 років, довголітня пластова виховниця-провідниця, член пластових проводів на Рідних Землях, в Німеччині та в ЗСА, нагороджена за свою безкорисну та віддану працю найвищими пластовими відзначеннями: медалею св. Юра в золоті та Хрестом Заслуги за Значне Діло.

ПРОВІД КУРЕНІВ УСП та УПС
„ТІ, ЩО ГРЕБЛІ РВУТЬ"

Ділимося сумною вісткою, що 10-го листопада 1993 р. відійшов у вічність

СВ. П.

ІВАН КНІГНИЦЬКИЙ

народжений 1-го червня 1924 р. в Обертині, Україна.

Покійний був довголітнім секретарем 430-го Відділу УНС у Філядельфії, організаційним референтом Філядельфійської округи УНС, а також членом ООЧСУ, Самопомочі та інших товариств. Був активним збирачем народного фонду УККА.

ПАРАСТАС — п'ятниця, 12-го листопада 1993 року в похоронному заведенні Насевича, Тайбор Ровд, Філядельфія, Па. о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН — в суботу, 13-го листопада, о 9-ій год. ранку з церкви Благовіщення Пр. Діви Марії в Малровз, а опісля на цвинтар Лонґ'ю, Па.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ПАРАСКЕВІЮ
сина — РОМАНА
доньку — ДАРІЮ
брата — ВОЛОДИМИРА з родиною

Управа 430-го відділу УНС складає свої щирі співчуття рідні та близьким покійного.

В РОСІЇ ЗРОСТАЄ кількість злочинів. Про це заявив в інтерв'ю газеті „Россійскіє Вєдомості" міністер внутрішніх справ Віктор Єрин. За дев'ять місяців цього року у порівнянні з минулим роком майже на третину зросли випадки навмисних вбивств, тяжких тілесних пошкоджень, викрадень зброї. За словами В. Єрина, і далі зростає кількість згвалтувань, розбоїв, крадіжок у великих і особливо великих розмірах. Однак, на думку міністра, позитивним є те, що в цьому році вдалося розкрити майже половину злочинів від загальної їх кількости.

КЕРІВНИКИ АБХАЗІЇ підтвердили свою готовність до відновлення цивілізованого діялогу з Грузією при посередництві Росії і ООН і визнали „справедливими закиди у зриві" Сочинської угоди. У заяві Верховної Ради республіки сказано, що „державність Абхазії повинна визначитися волевиявленням всього населення республіки після повернення втікачів до місць постійного проживання". На думку абхазької сторони, шлях до політичного врегулювання лежить через виконання основних пунктів Сочинської угоди. Абхазький парлямент звернувся до уряду Росії і світової громадськости з просьбою допомогти республіці у відновленні знищеної економіки.

МІНІСТЕР НАЦІОНАЛЬНОЇ оборони Австрії Вернер Фасльабенд заявив, що „невтралітет Австрії" втратив всякий сенс з закінченням „холодної війни". Він повідомив, що Австрія повинна відіграти свою ролю в забезпеченні европейської безпеки і має намір найближчим часом вступити як спостерігач у військову організацію Західньоевропейського союзу, а також розвивати контакти з НАТО.

Чи перелім?

(Закінчення зі стор. 2)

Відповідно до п. У.1 статуту ОУР та п. 7 рішення Ради ОУР від 6-го лютого 1993 р. просимо всі відділення до 10-го жовтня перерахувати на потреби підготовки до Конгресу по 10.000 руб. на розрахунковий рахунок Об'єднання Українців Москви. При неможливості перечислення вказаної суми, просимо переказати меншу суму... Повідомляємо, що якщо один з делегатів буде вчителем за фахом, то органи освіти зможуть оплатити його відрядження до Москви". На практиці останнє рішення поширено на працівників взагалі в освітній, науковій та культурній ділянках.

Конгрес відкрив голова Оргкомітету О. Руденко-Десняк майже без спізнення; він керував ним, як голова Президії при помочі своїх заступників. Хоч точок програми було небагато (вісім включно з виборами), але в них вміщено всі найважливіші в поточному моменті справи. При обговоренні програмних тез в точці третій, яка звучала „Забезпечення національних і духових потреб української громади в Російській федерації відродження і збереження її національної ідентичності, протистояння асиміляції, плекання і передача нащадкам мови, культури, традицій українського народу" порушено і рішено питання участи українських одиниць і громад у політичній діяльності РФ включно з відповідною участю на керівних політичних постах. Особливо виразно станула ця справа при звітах представників з терену. В них стверджено факт посідання українцями вищих постів в адміністрації на місцях і конечність свідомого і плянового їхнього поширення на базі посідання відповідних кваліфікацій. Це саме стосується державних федеративних постів.

Уже тепер українці, або одиниці, які признаються до свого українського походження густо перетикають ряди високих і відповідальних державних урядовців, але не наголошують, чи не виявляють цього. У майбутньому кожна така особа може і повинна виявляти і підкреслювати свій український характер. Як бачимо це є далекойдуче поширення національних вимог українців в РФ. З другого боку поширено у зовсім новому напрямі точку 8 „Встановлення тісних зв'язків з Україною та українськими організаціями всього світу, активізація таким чином участі українців у новітніх суспільно-економічних процесах" і точки 6 „Сприяння налагодженню і розвитку рівноправних і взаємовигідних добросусідських російсько-українських взаємин на державному, громадському і особистому рівні... „Ці точки стали базою для рішень вимагати всіх спірних питань між Україною і Росією дорогою переговорів двох рівних партнерів мирним способом. Особливий наголос положено на засуджування і недопущення агресивних заходів з боку російських офіційних чи суспільних чинників проти України. Всі делегати, які виступали в цій справі добилися того, що оборона України, української держави, українського народу стала частиною схвалень Конгресу. З російського боку час-від-часу падають неприязні, агресивні навіть погрозливо-воєнні заяви і заклики і Конгрес зобов'язав українську громаду в РФ поборювати їх і всіми можливими засобами протиставитися їм.

Саме це накреслило дві маґістралі, по яких у майбутньому має йти діяльність української громади і її організованих чинників у Російській федерації: намагання повнотою розвинути українські сили й установи в РФ для спільного добра і недопущення будь-яких аґресивних, чи навіть воєнних заходів в стосунках між обидвома державами.

Слова, заяви і вимоги, які пролунали на Першому Конґресі Українців у Москві самі собою є переломом, але властивим, тривалим і направду успішними будуть вони, коли за словами і деклараціями слідуватимуть відповідні вчинки. І тоді ми зможемо сказати, що в українсько-російських стосунках направду настав перелім. Людям, які взялися до цього, Руденкові-Деснякові, космонавтові Павлові Поповичеві, який виголосив на Конґресі незабутнє слово, письменникові Віталієві Григоровичу Крикуненкові, який доклав великих зусиль для культурницької сторінки Конґресу, Євгенові Сярому та численним іншим, що усіх імен не в силі назвати, належиться велика вдячність за виконану працю і за її успіхи.